Натисніть тут, щоб

купити книгу на сайті

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Н.В. Проскуріна

УКРАЇНСЬКА МОВА

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Робочий зошит

6 клас

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 811.161.2(075.3)
ББК 81.2Укр-922
П78

Рецензенти:
кандидат філологічних наук, викладач кафедри суспільних та філологічних наук Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників
Ткачук Тарас Павлович

методист комунального закладу
«Немирівський районний методичний кабінет Немирівської районної ради»
Бабчинська Раїса Михайлівна

Проскуріна Н.В.
П78 Українська мова. Розвиток зв'язного мовлення : робочий зошит : 6 клас / Н.В. Проскуріна. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. — 72 с.

ISBN 978-966-10-4230-7

У пропонованому робочому зошиті розроблено зміст уроків розвитку зв'язного мовлення відповідно до вимог чинної програми Міністерства освіти і науки України з української мови для 6-го класу та підручника «Українська мова. 6 клас» О.В. Заболотного, В.В. Заболотного.

У посібнику вміщено практичний матеріал, який допоможе вчителеві організувати мовленнєву діяльність учнів, сприятиме ефективному засвоєнню програмового матеріалу.

Для вчителів української мови та учнів 6-го класу.

УДК 811.161.2(075.3)
ББК 81.2Укр-922

Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-4230-7
© Навчальна книга – Богдан, 2015

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Значну частину уроків у шкільному курсі української мови відведено на розвиток зв'язного мовлення. На цих заняттях постає комунікативне завдання курсу — сформувати в учнів комплекс умінь, необхідних для створення текстів (висловлювань) для спілкування у різних ситуаціях.

У пропонованому зошиті вміщено розробки уроків із розвитку зв'язного мовлення відповідно до вимог чинної програми Міністерства освіти і науки України з української мови для 6 класу. Вони допоможуть учителеві організувати мовленнєву діяльність учнів, сприятимуть ефективному засвоєнню програмового матеріалу.

Посібник розроблено до підручника «Українська мова. 6 клас» (О.В. Заболотний, В.В. Заболотний).

Мета створення зошита — урізноманітнення видів діяльності на уроках розвитку зв'язного мовлення; можливість повторення вивченого матеріалу; збір і систематизація робіт із розвитку зв'язного мовлення (що робить посібник українським відповідником європейського мовного портфоліо); можливість спостереження за рівнем інтелектуального і мовленнєвого розвитку особистості; змога диференціації завдань із розвитку мовлення; допомога в оволодінні мистецтвом усного та писемного мовлення у різних типах, стилях, жанрах; формування патріотичних почуттів у школярів, сприяння розвитку творчих здібностей учнів, стимулювання пошукової діяльності дітей.

Посібник містить завдання:

- Запам'ятай!
- Пригадай!
- Словникова робота
- Промінь Інтернету
- Поміркуй
- Пильне око
- Фізкультхвилинка
- Проба пензля
- Проба пера
- Творче конструювання
- Тестування
- Веселкове слово
- Лінгвістичне полювання
- Вибирай та розподіляй
- Скористайся порадою

- Робота над помилками
- Цікаво знати
- Довідкове бюро
- Спостерігай та аналізуй

У робочому зошиті учням пропонується скласти та розіграти діалог, визначити ситуацію спілкування, намалювати ілюстрацію, створити комікс, дизайнерський проект інтер'єру. Є завдання, що перевіряють уміння користуватися словниками, знаходити необхідну інформацію у мережі Інтернет. У зошиті вміщено вправи, які вимагають знань, здобутих на попередніх уроках рідної мови: дібрати синоніми до слів, виписати з тексту художні засоби, пояснити значення фразеологізмів, продовжити синонімічний ряд, дібрати лексичний матеріал, розібрати за будовою слова, визначити тему, основну думку, тип, стиль запропонованих текстів, розв'язати тестові завдання, заповнити таблицю. Після кожного письмового переказу чи твору учні повинні виконати роботу над помилками.

Навчальні тексти в зошиті дібрано таким чином, що їх зміст дає можливість навчати дітей високих норм моралі, знайомити з видатними постатями, які прославили Україну, з історією рідного краю, звичаями, традиціями, мистецькими скарбами, духовною культурою українців. Майже кожен текст супроводжується ілюстрацією. Це сприяє розвитку образного мислення дітей.

Посібник допоможе школяреві розрізняти такі поняття, як мовлення, види мовленнєвої діяльності, монолог, діалог, адресат мовлення; усну та письмову, монологічну та діалогічну форми; тему та основну думку, тему і мікротему висловлювання; стилі мовлення (розмовний, художній, науковий, офіційно-діловий), сферу їх використання, типи (розповідь, опис, роздум), жанри мовлення (оповідання, замітка, лист, план роботи, оголошення), особливості їх побудови, знайомить із жанрами живопису.

До усних і письмових форм висловлювань школярам пропонується скласти план (дібрати заголовки до його частин), визначити належність тексту до певного стилю, типу мовлення, читати тексти мовчки та вголос, помічати і виправляти недоліки у своєму мовленні. Є у зошиті уроки, що містять завдання з навчального читання мовчки.

Автор бажає шановним колегам успіхів і натхнення в їх цікавій і корисній справі, а учням — наполегливого навчання.

Н.В. Проскуріна

Юний друже!

У тебе в руках зошит із розвитку зв'язного мовлення,
який допоможе тобі сформувати уміння, необхідні
для створення текстів у різних ситуаціях спілкування.
У зошиті ти знайдеш інформацію про рідний край,
дізнаєшся більше про відомих земляків.
На тебе чекає багато цікавих вправ, завдань.
Тож уперед до здобуття нових знань!

Вступне заняття

КРАСА І БАГАТСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Прочитай вірш.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Мово моя українська —
Батьківська, материнська,
Я тебе знаю не вивчену —
Просту, домашню, звичну,
Не з-за морів прикликану,
Не з словників насмикану.
Ти у мене із кореня —
Полем мені наговорена,
Дзвоном коси прокована,
В чистій воді смакована.
Болем очей продивлена,
Смутком багать продимлена,
З хлібом у душу всмоктана,
В поті людськім намокнута,
З кров'ю моєю змішана.
І аж до скону залишена
В серці моїм.

(В. Бичко)

2. Визнач тему та основну думку поезії.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. ***Спостерігай та аналізуй.*** **Прочитай вислови про рідну мову відомих поетів і письменників. З'ясуй, про що йдеться в них.**

1. Рідна мово, ти ніжний цвіт,
Ти п'яниш нас, як рута-м'ята.
Таж на цілий на білий світ
Ти духмяністю розіллята. *(Д. Білоус)*

2. Запашна, співуча, гнучка, милозвучна, сповнена музики і квіткових пахощів — скількома епітетами супроводиться визнання української мови. І, зрештою, усі ці епітети слушні. *(О. Гончар)*

3. Українська мова в багатстві, витонченості й гнучкості форм не поступається ані жодній із сучасних літературних мов слов'янства. *(М. Драгоманов)*

4. Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько —
Тільки камінь має. *(С. Воробкевич)*

5. ...я дуже люблю... народну українську мову, звучну, барвисту й таку м'яку. *(Л. Толстой)*

4. Прочитай тексти. Що спільного й відмінного в них? Схарактеризуй, в якому висловлюванні повніше й детальніше розкрито автором зміни в природі.

Текст 1

Ліс ще дрімає в передранішній тиші... Непорушно стоять дерева, загорнені в сутінь, рясно вкриті краплистою росою. Тихо навкруги, мертво... Лиш де-не-де прокинеться пташка, непевним голосом обізветься зі свого затишку. Ліс ще дрімає... а з синім небом уже щось діється: воно то зблідне, наче від жаху, то спалахне сяйвом, немов од радощів. Небо міниться, небо грає всякими барвами, блідим сяйвом торкає вершечки чорного лісу...

(М. Коцюбинський)

Текст 2

Ліс дрімає... Непорушно стоять дерева, укриті росою. Тихо навкруги... Лиш де-не-де прокинеться пташка, непевним голосом обізветься зі свого затишку. Ліс дрімає... а з небом уже щось діється: воно то зблідне, то спалахне. Небо міниться, блідим сяйвом торкає вершечки лісу...

5. ***Вибирай та розподіляй.*** **Згрупуй за тематичними блоками слова-епітети, що стосуються слова *мова*.**

Барвиста, безграмотна, *бездоганна,* зрозуміла, відшліфована, розкішна, убога, засмічена, незвичайна, *неповторна,* кострубата, зразкова, точна, живописна, незграбна, колоритна, чародійна.

1. Про правильну мову:

_____

_____

2. Про грубу, збіднілу мову:

_____

_____

3. Про багату мову:

_____

_____

Розбери за будовою виділені слова.

_____

_____

_____

6. ***Творче конструювання.*** **Доповни синонімічний ряд прикметників, що виражають красу й багатство української мови.**

Мова — *барвінкова*, *калинова*, *квітуча*, *солов'їна*, _____

_____

_____

_____

Із двома прикметниками склади речення про рідну мову.

_____

_____

_____

_____

7. Виразно прочитай речення, у яких описано схід сонця. Зверни увагу, як по-різному можна сказати про те саме явище.

1. Дивлюся, аж світає, край неба палає, соловейко в темнім гаї сонце зустрічає. *(Т. Шевченко)*

2. Займався пишний ранок. Золотий промінь сонця перелинув із сходу на захід, і вершечки синіх хмар зайнялися червоним полум'ям. Сонце, мов здорова червона діжа, випливало з-за краю землі... *(За М. Коцюбинським)*

3. З-за гори скакнула невеличка іскорка серед рожевого сяйва... І на далекому небосхилі заграв-засвітив край іскристого кола. Зраділа земля, усміхнулись високі могили срібною росою; закурілись положисті долини пахучим туманом; жайворонки, як не перервуться, щебечуть; перепели хababкають та падпадьомкають... *(За Панасом Мирним)*

8. Запиши три прислів'я про мову.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Отриманий бал _____ ***Підпис учителя*** _____